

Pat Donnez, de stuntel van wereldwinkel Zemst: "We moeten durven gaan voor de kiezer van het Vlaams Blok"

Wie zei daar dat je wereldwinkeliers aan hun geitenwollen sokken herkent?

Wereldwinkelier en radiomaker Pat Donnez uit Zemst draagt een pak van Armani en een zijden sjaal. Elke zondagochtend in zijn radioprogramma Titaantjes peutert Pat in de ziel van een Bekende Vlaming. Maar in zijn vrije tijd kiest hij voor de wereldwinkel. En niet voor de biljartclub.

"Ik ben een engagementstoerist. Zoals je rampoeristen hebt, zo heb je ook engagementstoeristen. Ze komen nu en dan in de winkel, met de handen in de zakken. Ze kijken rond, delen een schouderklopje uit, maken een grapje, zeggen 'we zijn goed-bezig' en verlaten dan weer het pand. Zo iemand ben ik. Ik deug absoluut niet als wereldwinkelier. Als ik achter de balie van de winkel sta, dan is het om in de weg te lopen. Om verkeerde info over verkeerde producten te geven. En mijn kastotaal klopt nooit."

"Gelukkig is de wereldwinkel van Zemst een intrigerende groep. Er is plaats voor een dromerig, filosofisch type zoals ik. Maar ook voor een topman van een bank, die onze financiën doet. En voor thuisblijvende, supergeëngageerde vrouwen. Het is een heterogene groep van mensen die op een of andere manier niet zonder elkaar kunnen. Eigenlijk maakt het geen zak uit of wij wereldwinkeliers dan wel leden van een biljartclub zijn. Maar omdat de vrouwen niet met biljartballen overweg kunnen, werd het de wereldwinkel."

Piepende microfoons

"Wij zijn bijna tien jaar samen. Ik vind dat mooier dan zeggen dat we bijna tien jaar bestaan. Ik ben er van in het begin bij. Eigenlijk doe ik al gans mijn leven vrijwilligerswerk. Lang bij de Chiro geweest bijvoorbeeld. Ik weet nog dat mijn vader rond mijn 25ste vroeg: 'Wanneer ga jij nu eens geld verdienen?' Maar als je ervoor betaald wordt, deugt het niet. Dat dacht ik toen. Nu denk ik het omgekeerde. Als ik op vrijdag een debat leid, en ik vraag daar grof geld voor, dan wordt net niet het rode tapijt voor me uitgerold. Maar als ik op zaterdag voor een derdewereldorganisatie een quiz presenteer, dan mag ik blij zijn dat ik mijn drank niet zelf hoeft te betalen. De arrogantie van vrijwilligersorganisaties is grenzeloos. 'Wij doen het toch ook allemaal voor de hond zijn botten!', zeggen ze. Dat is geen reden om iemand die een quiz komt presenteren een schop onder zijn kont te geven, of als het meezit een fles verzuurde La Vid. En toch blijf ik het mijn verdomde plicht vinden. Maar ik wil op zijn minst het idee hebben: 'Hier word ik verwacht.' Het is zo belangrijk als wereldwinkel om attent te zijn. Dat leer ik van hardwerkende vrouwen die mij, onhandige wereldwinkelier, tolereren. Als we in Zemst ons wereldrestaurant organiseren, dan krijgt al wie daar iets doet een attentie. Dat is fantastisch."

"Wij, met al onze grote woorden om de wereld maakbaar te maken, zijn in ons eigen kringetje vaak zo onbeholpen. De tijd dat op een infoavond van een wereldwinkel de microfoon gegarandeerd begon te piepen, is bijna voorbij. Bijna. Gelukkig maar. Hoe kan je in Brazilië hopeloze koffieboeren helpen als je niet in staat bent een microfoon af te stellen?"

twee linkerhanden hebt, wordt een pakje maken al gauw een voltijdse baan. Twee dingen houden me overeind. Ten eerste de klanten: Oxfam-Wereldwinkels heeft ontzettend leuke klanten. Ten tweede: je weet dat je gedoe met strikjes ergens een boerderijtje wat warmte en kracht oplevert."

Geaborteerd kind

"Waarom de wereldwinkel? De voedselproductie dekt 115 procent van de behoeften. Maar de productie is verkeerd verdeeld. Ik denk in al mijn naïefheid dat ik - de stuntel van wereldwinkel Zemst - de plicht heb om te helpen dat te herverdelen. Ik ben gedreven door een bestaansminimum aan fatsoen. Zoals je op een fatsoenlijke manier een infoavond organiseert, dus zonder piepende microfoons, zo probeer je op een fatsoenlijke manier het ideaal 'herverdeling' waar te maken. Het is allemaal een kwestie van respect. Zoals onze slogan luidt: 'Uit respect'."

"Het is obsceen dat in 2002 nog één kind van ondervoeding sterft. Laat staan zoveel kinderen. En het is surrealistisch dat het geen onderwerp in de politiek meer is. Ook niet voor de groenen. Politici liggen niet meer wakker van 'de 0,7'. (11.11.11 vraagt al jaren dat de regering 0,7 % van het overheidsbudget aan ontwikkelingshulp zou besteden, nvdr). De 0,7 is

“Zullen we met kwaliteit meer koffiedrinkers aanspreken?”

hooguit een fetisj van ngo's. Pasmunt voor regeringsonderhandelaars die het alsmaar voor zich uitschuiven. 'In 2010 krijg je het.' Ontwikkelingssamenwerking is niet meer een ondergeschoven, maar een geaborteerd kind."

"Armoede moet radicaal worden aangepakt. De eerste oplossing is het kwijtschelden van de schulden. Tegen zeer strenge voorwaarden. Maar hou op met jezelf te voeden op de schuldenlast van anderen. Daar word ik woest van."

"Bono moet het doen. Die krijgt de meest reactionaire politici in tranen als hij ze een gezwollen buikje laat zien. Ik heb niets tegen emotie als je ze gebruikt voor puur rationale doelstellingen. Zoals 'to make a better world'. Als die reactionaire politicus dan zegt: 'We moeten er iets aan doen', bereik je veel meer dan via weer eens een conferentie van de Verenigde Naties. Het is veel efficiënter dan wij met ons handeltje."

Weinig sex-appeal

"Natuurlijk moet Oxfam-Wereldwinkels uitbreken. En nog geen klein beetje. Natuurlijk verwacht ik onze producten in Delhaize. Ik zou het arrogant vinden dat ze er niet zouden mogen liggen. Mijn overbuurbrouw zal nooit de wereldwinkel binnestappen. Maar ze heeft wel het recht om mijn producten te leren kennen. We mogen geen koudwatervrees meer hebben. We moeten met onze producten de markt opgaan en zorgen dat we er het honderd- of duizendvoudige aantal klanten van de winkel mee bereiken. Was dat niet lange tijd ons ideaal: onszelf overbodig maken, zodat de wereldwinkels tijd hebben om op een leuke en creatieve manier mensen te bereiken."

"Kwaliteit voor zoveel mogelijk mensen brengen, dat is onze ambitie. We moeten ons niet meer schamen voor onze producten. Onze koffie is

okee. Onze wijn is okee. Het artisanaat is sexy. We moeten dit met zoveel mogelijk mensen delen."

"Maar Oxfam-Wereldwinkels heeft zo weinig sex-appeal. Verkoop onze boodschap op een leuke, aantrekkelijke manier. Onze standpunten worden gedeporteerd naar de economiebladzijden van de krant, en de bobo's van Oxfam-Wereldwinkels zijn daar zowaar gelukkig mee. We moeten durven uitwaaien. We moeten niet blijven werken

voor onze natuurlijke (hoog opgeleide) biotoop. Ik vergelijk het met radiomaken: we moeten ons niet toespitsen op de 400.000 trouwe luisteraars van Radio 1. Die heb

je. En die moet je verzorgen. Maar zoveel anderen heb je nog niet. En daar moet je voor vechten. We moeten durven gaan voor de kiezer van het Vlaams Blok. Een van onze beste klanten in Zemst is een notoire Vlaams Blokker. Zijn redenering is dat je de mensen in hun land van herkomst moet laten. En Oxfam-Wereldwinkels draagt daar toe bij, vindt hij, doordat wij producten van ontwikkelingslanden kopen en de boeren dus werk en loon verschaffen. Een perfide redenering, zonder meer. Maar wat moet ik doen? Hem eruit gooien? Natuurlijk niet. Ik heb meer respect voor hem - hoezeer ik ook met hem van mening verschil - dan voor zijn politiek correcte broer die we nooit in de winkel zien."

Warm nest

"Mijn breekpunt in Oxfam-Wereldwinkels? Als de wereldwinkels beslissen op zichzelf terug te plooiën, als we onszelf een rad voor de ogen draaien en ons voortaan beperken tot koffie of wijn verkopen. Dan stop ik ermee. We moeten ervoor uitkijken dat het niet iets is wat elk kind ooit heeft gedaan: 'winkeltje spelen'."

"We willen verantwoordelijkheid in de maatschap-

pij waarin we leven. Het is heel veilig om je met boeren in Latijns-Amerika bezig te houden en tegelijk geen oog te hebben voor de 25 vluchtelingen in je eigen gemeente. Je moet durven avontuurlijk en radicaal denken. Politiek correct denken is de dood van elke beweging. Wie zichzelf niet bevraagt, is conservatief en sterft af. We moeten voortdurend onszelf bevragen. Zonder taboes. De wereldwinkels moeten een richtsnoer zijn voor de omgeving waarin ze zitten. Een goeie, op de wereld betrokken wereldwinkel moet aandacht hebben voor de plek waarop hij is gebouwd en de buurt waarin hij zich bevindt. Hij moet een warm nest zijn, een teken van hoop, een weerbare ontmoetingsplek voor kwetsbare mensen."

"Ja, ik neem de wereldwinkel wel eens mee naar mijn werk. In de meeste automaten van de VRT zit al Max Havelaarkoffie. En op het VRT-kerstdiner hebben we dit jaar zoveel mogelijk Oxfam Fair Trade producten gebruikt, inbegrepen de wijn. Een dineetje bij kaarslicht met z'n 1.500. Gezellig, niet?"

Ben Schokkaert

“Ik zou het arrogant vinden dat onze producten niet in Delhaize zouden mogen liggen”